

змінює суть поняття та алгоритми формування стандартів вищої освіти, освітніх програм тощо. Але в НРК-2020 поняття «компетентність» сформульовано ... за Законом-2014. Чергова неузгодженість документів державного рівня дивує.

За Законом-2019 «**результати навчання** – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів». НРК-2020 результати навчання формулює аналогічно, але не зазначає, на жаль, що мова йде про очікувані результати навчання, які адекватні регламентованим за кваліфікаційними рівнями у форматі «знання – уміння – комунікація – відповідальність та автономія» і незалежні від здатності особи їх продемонструвати.

Висновки:

1. Протиріччя нормативної бази державного рівня ускладнюють процес проектування вищої освіти.
2. Причини термінологічних хиб – нехтування функціональним аналізом діяльності людини та національними надбаннями в цій сфері.

УДК 378.14:371.14 (07)

Юлія Олександрівна Шабанова,
*доктор філософських наук, професор,
завідувачка кафедри філософії і педагогіки
НТУ «Дніпровська політехніка»*
Миргородська Ольга Анатоліївна,
*магістрантка групи 011м-20з
кафедри філософії і педагогіки
НТУ «Дніпровська політехніка»*

АСЕРТИВНА ПОВЕДІНКА ЯК ЗАПИТАНА ФОРМА СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Стаття розглядає асертивну поведінку у комунікаційному просторі викладача та студента як новітній вид педагогічного спілкування та трансформування смислів.

ASSERTIVE BEHAVIOR AS REQUESTED FORM MODERN PEDAGOGICAL COMMUNICATION

The article describes assertive behavior in the communication space between teacher and student as a new type of pedagogical communication and transformation of meanings.

Мета сучасної педагогічної комунікації полягає в обміні сенсів між студентом та викладачем шляхом дискусій та аргументацій думок, як форми маєвтичного простору формування нового розуміння. Від асертивності викладача залежить рівень смислових розширень навчального процесу, а отже, і розуміння та засвоєння навчального контенту.

Асертивна поведінка полягає в умінні доносити свою думку та апелювати аргументами з позиції емоційної рівноваги, поза крайнощами симпатій та антипатій. Асертивна компетентність викладача набуває запитаності в ситуації, коли позиції викладача та студента не співпадають, виникає психологічна напруга, а іноді й агресивне протиставлення, звинувачення та утиснення прав на власну позицію всіх реципієнтів навчального процесу. Асертивна поведінка викладача допомагає відстоювати власну позицію в максимально позитивному, психологічно-комфортному середовищі. Тому педагогічна комунікація на умовах асертивності сприяє не тільки подоланню психологічної напруги, а й перешкоджає її появі. Для успішного втілення в педагогічну практику принципів асертивності, необхідно впроваджувати в педагогічну освіту, що готує майбутніх викладачів, асертивні техніки, які різняться переважно дидактичними ознаками.

Наведемо приклад найпростішої техніки: триматися своєї думки, на будь-який аргумент висувати свою вимогу. Варто зауважити, що у цьому разі педагог має аргументувати свою позицію незаперечним правом справедливості, інакше це суперечить етиці асертивності та виявляє агресивну поведінку викладача до студентів.

Варто розглянути техніку відмови, оскільки вона пов'язана з попереднім описом поведінки, але ж віддзеркалює аргументацію: замість вимоги у стверджувальному реченні, використовувати м'які форми, на кшталт «мені було б приємно, як би ви почули мою аргументацію ...». Таким чином, викладач запрошує до продуктивної дискусії, а не протиставляє свою позицію іншим.

Також варто зауважити, що асертивною поведінкою також вважається досягнення компромісу між викладачем та студентом. У цьому випадку обидві сторони лишаються задоволені, оскільки кінцевий тезис – консистенція думки.

Звернемося до асертивної критики як аргументу в педагогічній комунікації. Асертивна критика передбачає стійку позицію у висловлюваннях та аргументації без переходу на особистості. Справа у стримуванні сарказму та емоцій щодо особистості студента, негативних рис характеру тощо.

Взаємозв'язок між студентом та викладачем у асертивній комунікації встановлюється через відповідь студента такою ж асертивною поведінкою у взаємодії. Дотримання принципів асертивної комунікації обома реципієнтами гарантує стабілізацію освітнього процесу та коригує наявність непередбачуваних моментів у навчальному процесі.

Асертивна поведінка як форма педагогічної комунікації – нова тенденція у сучасній освіті, де викладач своєю поведінкою виховує толерантне ставлення до будь-якої існуючої думки, не відхиляючись від теми занять. Формування асертивної комунікації у першу чергу має йти від педагога, оскільки саме він формує дискурсивний простір упродовж навчання.

Висновок. Педагог, який використовує асертивну поведінку для співпраці зі студентством досягає взаєморозуміння без конфліктів, відкрито пояснює мету заняття, формує точку зору разом із студентами, без утиску на протилежну думку. Звернення до асертивної поведінки викладача – спільна робота заради вчення та навченості.